REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 8. juna 2018. godine
Ref. br.: RK 1254/18

ODLUKA O ODBACIVANJU ZAHTEVA

u

slučaju br. KI29/18

Podnosilac

Ajshe Bytyqi, Esat Bytyqi i Tagjidin Bytyqi

Ocena ustavnosti rešenja CMl.br.10/2017 Vrhovnog suda Kosova od 6. decembra 2017. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Ajshe Bytyqi, Esat Bytyqi i Tagjidin Bytyqi iz Prizrena (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju rešenje CMl.br.10/2017 Vrhovnog suda Kosova od 6. decembra 2017. godine, rešenje AC br.213/16 Apelacionog suda od 22. maja 2017. godine i rešenje CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu od 4. decembra 2015. godine,

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti tri osporena rešenja, kojim su prema navodima podnosilaca povređena njihova prava zagarantovana članovima 5. [Jezici], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 26. februara 2018. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

6. Dana 5. marta 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Altay Suroy za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Gresa Caka-Nimani.

7. Dana 14. marta 2018. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova i obavestio podnosioce o registraciji zahteva i zahtevao da popune obrazac zahteva Ustavnog suda Kosova, razjasne zahtev i dostave ostala neophodna prateća dokumenta.

8. Dana 16. marta 2018. godine, podnosioci zahteva su svaki pojedinačno, lično primili obaveštenje o registraciji zahteva i zahtev za dodatnu dokumentaciju.

9. Podnosioci zahteva nisu odgovorili na zahtev Suda da dostave dodatnu dokumentaciji, nisu popunili obrazac zahteva Ustavnog suda, nisu dostavili rešenje CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu i rešenje AC br.213/16 Apelacionog suda.

10. Dana 23. maja 2018. godine, Sud je većao o slučaju i odlučio da odbaci zahtev.

Pregled činjenica

11. Iz sadržaja rešenja Vrhovnog suda proizilazi da je rešenjem Osnovnog suda u Prizrenu vođen postupak izvršenja po predmetu CP br.257/14 između poverioca 'ProCredit' banke u Prizrenu, protiv podnosilaca zahteva (dužnika)

radi predaje i oslobađanja nepokretnosti po osnovu pravosnažnog rešenja. Ovaj postupak vođen je na albanskom jeziku.

12. Ne utvrđenog datuma, podnosioci zahteva su podneli predlog za protivizvršenje na srpskom jeziku.

13. Dana 4. decembra 2015. godine, rešenjem CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu odbijen je kao neosnovan predlog za protivizvršenje predlagača protivizvršenja, podnosilaca zahteva i Bedridina Bytyqija.

14. Ne utvrđenog datuma, podnosioci zahteva na albanskom jeziku izjavljuju žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu.

15. Dana 22. maja 2017. godine, rešenjem AC br.213/16 Apelacioni sud je odbio kao neosnovanu žalbu podnosilaca i potvrdio rešenje CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu.

16. Ne utvrđenog datuma, državni tužilac je u zakonskom roku podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv rešenja CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu i rešenja AC br.213/16 Apelacionog suda.

17. Državni tužilac u zahtevu za zaštitu zakonitosti navodi *"kako su oba rešenja, i ono prvostepeno i apelaciono uručena strankama na albanskom jeziku tj. na nematernjem jeziku što je suprotno odredbi člana 182.2 (j) Zakona o parničnom postupku (ZPP), kao i članu 14. Zakona o upotrebi jezika."*

18. Dana 6. decembra 2017. godine, rešenjem CMl.br.10/2017 Vrhovni sud je odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti državnog tužioca izjavljen protiv rešenja Osnovnog suda u Prizrenu CP.br.1357/2015 i rešenja Apelacionog suda Kosova AC br.213/2016 obrazlažući sledeće:

> *"Iz sadržaja člana 247.1 podstav (a) ZPP-a može se zaključiti da se zahtev za zaštitu zakonitosti može podići ograničavajući se samo na neke najspecifičnije povrede koje mogu poslužiti kao razlog, pa se zato tumačenjem navedene odredbe ne može govoriti o zahtevu koji se podnosi na sve suštinske povrede shodno članu 182. ZPP. Dakle, za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti se ne mogu uzimati razlozi koji nisu na izričit način navedeni u zakonu. S druge strane, predlog za protivizvršenje se podnosi sudu koji sprovodi postupak izvršenja, pod istim brojem, tako da se izvršenje i protivizvršenje vode pod istim predmetom s jednom te istom oznakom. U konkretnom slučaju postupak izvršenja obavljen je na albanskom jeziku i nije bilo primedbi na upotrebu jezika. Isto tako, izjavljena žalba na pomenuto rešenje bila je na albanskom jeziku. S toga, samo podnošenje predloga o protivizvršenju na srpskohrvatskom jeziku ne znači da je strankama onemogućeno komuniciranje na njihovom maternjem jeziku.*
>
> *S obzirom na rečeno, Vrhovni sud Kosova ceni da zahtev za zaštitu zakonitosti podnet od strane Državnog tužioca nema zakonski oslonac i suprotan je odredbi člana 247. stav 1 (a) ZPP, s obzirom da povrede navedene u zahtevu (1'1.6.2 u vezi sa članom 182.2 -j-) ne predstavljaju*

pravni razlog tj. smetnju za šta bi tužilac imao pravo podnositi zahtev za zaštitu zakonitosti. Iz tog razloga je pomenuti zahtev odbijen kao neosnovan.“

Navodi podnosioca

19. Podnosioci zahteva, prema njihovim navodima, tvrde da su osporenim rešenjem Vrhovnog suda povređena njihova prava zagarantovana članovima 5. [Jezici], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.

20. Dalje, podnosioci zahteva tvrde da su redovni sudovi pogrešno utvrdili činjenično stanje i to: da je zloupotrebljeno pravo hipoteke; da su odobrili kredit drugim korisnicima a da je hipoteka uspostavljena podnosiocima; da je kredit zbog kojeg je uspostavljena hipoteka skoro vraćen; da su podnosioci podneli krivičnu prijavu protiv banke; itd.

21. Potom, podnosioci ističu da je povređeno pravo na jezik jer je predlog za protivizvršenje podnet na srpskom jeziku pa je i ceo postupak morao da se vodi na srpskom jeziku.

22. Na kraju, podnosioci ističu da se iz *“svega gore iznetog može se jasno videti da sudovi prilikom donošenja osporenih rešenja, nisu svestrano i u potpunosti utvrdili činjenično stanje, kao što zahteva pravilna primena materijalnog prava, na bazi svestrano i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja.“*

23. Podnosioci zahteva od Suda traže da utvrdi:

“nepravičnost suda, nejednaka zaštita prava -pristrasnost suda-otvoreno zastupanje interesa banke.
obrazloženja kontradiktorna sama sebi, zbog odbijanja prava da se određeni dokazi uzmu u razmatranje,
čime su sudovi odbili da razmatraju dokaze i suštinu odbrane predlagača što nije bilo u skladu sa potpisanim konvencijama o zaštiti ljudskih prava.“

24. Podnosioci zahteva od Suda traže da donese “*... presudu kojom se USVAJA podneta revizija, MENJA se pravosnažna presuda Apelacionog suda u Prištini te se ODBIJA kao neosnovano rešenje Apelacionog suda... .“*

Ocena prihvatljivosti zahteva

25. Sud ispituje da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, dalje propisane Zakonom i predviđene Poslovnikom.

26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

27. Sud se, takođe, poziva na članove 22.4 i 48. Zakona, koji predviđaju:

Član 22 [Procesuiranje podnesaka]

4. Ukoliko podnesak ili odgovor na isti nije jasan i kompletan, sudija izvestila o tom informiše stranku i određuje rok od najviše petnaest (15) dana za razjašnjenje ili dopunu podneska. Sudija izvestilac ima pravo da zatraži dodatne dokaze, ukoliko je to neophodno radi procene prihvatljivosti i osnovanosti podneska.

Član 48. [Tačnost podneska]

Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.

28. Štaviše, Sud uzima u obzir pravilo 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika, koje predviđa:

"(2) Podnesak takođe uključuje sledeće
[. ..]
(h) Dodatna dokumenta i informacije..."

29. Sud, takođe, uzima u obzir pravilo 32 (5) [Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka] Poslovnika o radu, koje predviđa:

„[...] Sud može po kratkom postupku odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak [...].“

30. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud primećuje da podnosioci zahteva tvrde da su povređena njihova prava zagarantovana članovima 5., 24. i 31. Ustava.

31. S obzirom da podnosioci zahteva osporavaju i rešenje CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu i rešenje AC br.213/16 Apelacionog suda, Sud podseća da su podnosioci u obavezi da podrže validnim dokumentima ove svoje tvrdnje i da dostave rešenja za koja tvrde da su učinile povrede prava.

32. Sud, najpre, podseća da je u konkretnom slučaju u skladu sa članom 22. Zakona, Sud zahtevao od podnosilaca zahteva *“da popune obrazac zahteva Ustavnog suda Kosova, razjasne zahtev i dostave ostala neophodna prateća dokumenta.“*

33. Dalje, Sud na osnovu povratnica utvrđuje da su, dana 16. marta 2018. godine, podnosioci zahteva svaki pojedinačno, lično primili obaveštenje o registraciji zahteva i zahtev za dodatnu dokumentaciju.“

34. Sud utvrđuje da podnosioci zahteva nisu odgovorili na zahtev Suda za dostavljanje osnovne dokumentacije bez koje nijedan javni organ Republike Kosovo ne može preduzeti nijednu radnju.

35. Sud naglašava da nije sud za utvrđivanje činjenica i teret dokazivanja leži na podnosiocima zahteva koji nisu ispunili proceduralne uslove utvrđene Ustavom, Zakonom i Poslovnikom (vidi na primer: predmet br. KI03/15, *Podnosilac Hasan Bećiri*, Odluka o odbacivanju zahteva Ustavnog suda Republike Kosovo, od 5. juna 2015. godine).

36. Stoga, Sud primećuje da podnosioci zahteva pored svog opšteg i apstraktnog zahteva i) nisu dostavili popunjeni obrazac zahteva Ustavnog suda Kosova ii) nisu dostavili rešenje CP.br.1357/2015 Osnovnog suda u Prizrenu čije ukidanje traže; iii) nisu dostavili rešenje AC br.213/16 Apelacionog suda čije ukidanje traže; iv) nisu razjasnili svoj zahtev i v) nisu dostavili prateća dokumenta koja pominju u svom zahtevu (krivičnu prijavu, rešenje o hipoteki, itd) a kojima bi dokazali svoje tvrdnje.

37. Sledstveno tome, Sud nalazi da je predmetni zahtev nepotpun, jer podnosioci zahteva nisu dostavili prateća dokumenta koja je Sud zahtevao a kojima bi dokazali svoje tvrdnje.

38. Kao rezime, Sud zaključuje da zahtev ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje predviđene pravilom 29 Poslovnika. S obzirom da podnosioci nisu popunili obrazac zahteva Ustavnog suda Kosova i nisu dali potrebno obrazloženje zahteva, zahtev se mora odbiti po kratkom postupku, u skladu sa pravilom 32 (5) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 32 (5) Poslovnika, na sednici održanoj 23. maja 2018. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev;

II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20.4 Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac **Predsednica Ustavnog suda**

Altay Suroy Arta Rama-Hajrizi